



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Jana Ferneckého a Martina Bobáka ve věci

žalobců:

- a) V. Z.
 - b) nezl. A. Z.
 - c) nezl. A. Z.
- všichni státní příslušnost Ukrajina
všichni pobytem X
nezletilí žalobci zastoupeni zákonnou zástupkyní žalobkyní a)

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonnými zásahy žalovaného, které spočívaly ve vrácení žádostí o dočasnou ochranu žalobcům dne 18. 7. 2025 pro jejich nepřijatelnost

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni a) vrátil dne 18. 7. 2025 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod čj. OAM-0398789/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Žalovanému se přikazuje, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu žalobkyně a) ze dne 18. 7. 2025, zaevidované pod čj. OAM-0398789/DO-2025.
- II. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci b) vrátil dne 18. 7. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod čj. OAM-03988818/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Žalovanému se přikazuje, aby obnovil stav před

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

vrácením žádosti o dočasnou ochranu žalobci b) ze dne 18. 7. 2025, zaevidované pod čj. OAM-03988818/DO-2025.

III. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci c) vrátil dne 18. 7. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod čj. OAM-0398806/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Žalovanému se přikazuje, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu žalobci c) ze dne 18. 7. 2025, zaevidované pod čj. OAM-0398806/DO-2025.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně a) i její synové, žalobci b) a c), jsou občany Ukrajiny. Z podané žaloby a vyjádření žalovaného vyplývá, že žalobci dne 18. 7. 2025 v České republice požádali o udělení pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany. Jejich žádosti (3 tiskopisy) jim ovšem žalovaný vrátil jako nepřijatelné, neboť měli dle žalovaného získat dočasnou ochranu v jiném členském státě EU ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (lex Ukrajina). Nepřijatelnost vyznačil žalovaný přímo v tiskopisech žádostí.
2. Žalobci s postupem žalovaného nesouhlasili. Společnou žalobou, byť formulovanou v jednotném čísle, se domáhali vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jim žádosti vrátil jako nepřijatelné, byl nezákonný. Zároveň se domáhali obnovení stavu před vrácením žádostí o dočasnou ochranu. Odkázali především na závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (NSS), s níž je postup žalovaného v rozporu. Žalobci dovozovali, že žalovaný takto postupoval z důvodu, že disponovali identifikačním číslem PESEL (polský el. systém evidence obyvatelstva). Podle nich měl ovšem žalovaný ověřit, že tamější dočasná ochrana již zanikla, a následně jim udělit dočasnou ochranu v ČR. Společně se žalobou požádali i o nařízení předběžného opatření, jímž by soud příslušným orgánům nařídil strpět jejich pobyt na území ČR do skončení soudního řízení.
3. Žalovaný se nejprve vyjádřil k návrhu na nařízení předběžného opatření, posléze i k vlastní žalobě, již navrhl zamítnout. K důvodnosti žaloby uvedl, že žalobci požádali o dočasnou ochranu v Polsku a figurují v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (*Temporary Protection Platform* - TPP). Je u nich uveden znak „*ia*“, neboli *inactive*, což dokládá, že již sice povolení za účelem dočasné ochrany není aktivní, bylo jim však v Polsku uděleno. To přitom k naplnění § 5 odst. písm. d) lex Ukrajina postačuje. Dále žalovaný zopakoval v zásadě stejné argumenty, které již mnohokrát snesl v jiných řízeních před zdejším soudem (např. v nedávné době v řízení pod sp. zn. 18 A 49/2025, 10 A 86/2025, 11 A 97/2025 či 18 A 65/2025).
4. Žaloba je včasná a přípustná [srov. rozsudek NSS z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS]. Soud nemá pochybnosti ani o oprávnění žalobkyně a) vystupovat jako zákonná zástupkyně zbývajících žalobců – takto za ně, shodným způsobem jako za sebe, předmětné tiskopisy podala (viz podpis i kontaktní tel. číslo a e-mail), je v nich uvedena jako jejich matka a žalovaný jí takto tiskopisy vrátil, aniž tuto skutečnost zpochybnil. Z předloženého spisového materiálu pak vyplývá, že žalobkyně a) předložila žalovanému i

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

originály rodných listů nezl. žalobců, z jejichž kopií soud seznal, že je v nich uvedena jako jejich matka. Soud proto nevyžadoval další podklady, osvědčující oprávnění žalobkyně a).

5. O žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání postupem v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Nařídil jednání nebylo třeba ani kvůli dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu jsou primárně zmiňované tiskopisy žádosti o dočasnou ochranu, které žalobci u žalovaného podali a které jim žalovaný vrátil. Obsah těchto dokumentů je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky. Soud neshledal potřebu dokazovat ani jinými listinami (výpisy z PESEL), jež nejsou v rozsahu potřebném pro posouzení důvodnosti žaloby relevantní. Skutkové poznatky, jež by jejich případným provedením k důkazu soud nabytl, nepotřeboval pro posouzení opodstatněnosti žalobní argumentace.
6. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
7. V projednávané věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobcům pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejich práv, a to bez ohledu na to, že jim již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU (v Polsku). Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna.
8. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádosti o dočasnou ochranu žalobcům vrátil jako nepřijatelné. V prvé řadě nelze opomenout rozsudek Soudního dvora Evropské unie (SDEU) z 27. 2. 2025, věc C-753/23, *Krasiliva*, na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích z 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, z 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, a již zmíněným rozsudkem ze dne 3. 4. 2025 čj. 1 Azs 174/2024-42. Tyto prvotní závěry pak převzaly i další senáty NSS (např. rozsudky z 8. 4. 2025, čj. 9 Azs 20/2024-37, z 17. 4. 2025, čj. 2 Azs 271/2024-43, z 24. 4. 2025, čj. 10 Azs 4/2025-49, z 25. 4. 2025, čj. 5 Azs 217/2023-36, a mnoho dalších).
9. Posléze reagoval i zdejší soud, který již zohlednil i navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky z 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025, čj. 5 A 36/2025-38, z 16. 5. 2025, čj. 10 A 42/2025-33, z 3. 6. 2025, čj. 18 A 22/2025-52, z 17. 6. 2025, čj. 10 A 56/2025-39, z 6. 8. 2025, čj. 18 A 38/2025-36, z 11. 8. 2025, čj. 10 A 86/2025-27, a z 26. 8. 2025, čj. 11 A 97/2025-31). Rozhodující senát se s vyslovenými závěry plně ztotožňuje, resp. na nich nehodlá ničeho měnit. V dalším z nich proto vychází a v podrobnostech na jejich odůvodnění odkazuje. Nevypovídá-li soud v tomto rozsudku adresně dílčí výtky žalovaného, je tomu tak pouze proto, že žalovanému jsou konkrétní odpovědi na jeho neutichající polemiku s dubnovou judikaturou známy již ze shora uvedených rozsudků,

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

resp. i z mnoha dalších rozsudků v obdobných či skutkově takřka totožných věcech. Navzdory tomu, že žalovaný tyto závěry setrvale nerespektuje, soud nepovažuje za účelné, aby je v jejich celistvosti neustále opakoval. Připomíná, že odchýlení se od existující judikatury musí být založeno na racionálních a závažných důvodech (rozsudek NSS z 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, bod 17 a násl.). Mělo by přitom jít o kvalitativně nové důvody, nikoli o opakování těch, s nimiž se soudy již mnohokrát vypořádaly.

10. Klíčovým zůstává, jakkoli se tomu žalovaný brání, že žádost osoby požívající dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) lex Ukrajina z toho důvodu, že tato osoba o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany požádala nebo jí bylo toto povolení uděleno také v jiném členském státě EU. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému členských států (TPP) jako držitel povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, je povinen takovou žádost přijmout, vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, v jeho rámci poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.
11. Tím spíše to musí platit v případě žalobců, kteří i podle žalovaného nejsou nadále držiteli dočasné ochrany v Polsku (viz znak „ia“ v TPP). Žalobci tak vůbec nedisponují povolením k pobytu založeným na dočasné ochraně, stěží lze proto hovořit o sekundárním pobytu v ČR (sekundární volbě hostitelského státu). Z tohoto pohledu je argumentace žalovaného nepřijatelná až nemístná. Žalobci se mohli v průběhu více než 3 roky trvající ruské invaze vrátit na Ukrajinu (dočasná ochrana jim mohla z tohoto důvodu zaniknout) a poté znovu vycestovat v případě opakovaného ohrožení – žalovaný přitom nevysvětlil, proč by nemohli žádat o dočasnou ochranu v ČR (proč by o ni museli žádat znovu v Polsku). Okolnosti získání či ztráty dočasné ochrany v Polsku nadto soud může jen domýšlet, neboť žalovaný tyto nijak nezjišťoval (z tiskopisů žádostí pouze vyplývá, že dočasná ochrana v Polsku měla trvat od 17. 3. 2022 do 8. 7. 2023). Nyní lze vycházet z toho, že žalobci splňují kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu prováděcího rozhodnutí. Svědčí jim tudíž i právo volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného, jenž jim podané žádosti vrátil jako nepřijatelné, nemohli realizovat.
12. Na právě uvedeném nic nemění nové „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 z 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež již bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie dne 24. 7. 2025.
13. Prováděcí rozhodnutí 2025/1460 skutečně obsahově převzalo části návrhu, na něž upozornil žalovaný, konkrétně je zařadilo do bodů 4-6 recitálu, které znějí následovně.

Vzhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy k zajištění toho, aby tato zásada byla

respektována, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotčená osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora ze dne 27. února 2025 ve věci C-753/23 (5), a zejména s jeho bodem 30.

V souvislosti s aktivací dočasné ochrany podle směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení ze dne 4. března 2022 dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přemísťují bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak.

S ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.

13. Pomine-li soud, že ustanovení recitálu (preambule) unijních předpisů nejsou závazná, citovaná část recitálu nutně nezpochybnuje závěry NSS učiněné v „dubnové“ judikatuře, pokud jde o výklad relevantního práva EU. I pokud by tedy soud přihlížel k interpretačnímu významu citovaných bodů, není zřejmé, že by se NSS mýlil.
14. Předně z nich neplyne, že by členský stát mohl, zvláště v situaci, jaká nastala v nynějším případě, žádost žalobců mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení. Z TPP se podává, že žalobcům nenáleží povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, žalovaný by proto měl nejprve ověřit okolnosti trvání dočasné ochrany v Polsku a poté věcně zdůvodnit, proč by žalobci nemohli požádat o pobytové povolení v ČR. Musí ovšem zohlednit aktuální judikaturu správních soudů, která předpokládá i možnost sekundární volby hostitelského státu.
15. Zároveň je zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou NSS přitom není s těmito cíli nutně v rozporu, nevede k požívání dočasné ochrany ve více členských státech. NSS nezpochybnil, že tento stav možný není, pouze žalovanému ukládá, aby v těchto případech prověřil, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě trvá, aby žadatele poučil o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný také prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě nebo zda žadatel učinil kroky, aby se práv z dočasné ochrany v jiném členském státě vzdal (rozsudky 1 Azs 336/2024 a 1 Azs 174/2024).
16. Postoji žalovaného dle soudu konečně ubírá přesvědčivosti i pozdější novelizace lex Ukrajina zákonem č. 314/2025 Sb., kterým byl do § 5 odst. 1 pod písm. f) s účinností od 3. 9. 2025 přidán další důvod nepřijatelnosti, pokud je žádost *podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3* (tj. oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy). Podle zdůvodnění pozměňovacího návrhu poslance Letochy, jímž byl do návrhu uvedeného zákona tento bod vložen, jde o reakci na judikaturu NSS, přičemž je snahou regulovat možnosti sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany. Mohlo-li by optikou unijního práva obstat písm. d), jak tvrdí žalovaný, bylo by alespoň z hlediska držitelů dočasné ochrany v jiném členském státě EU, zcela nadbytečné takovou úpravu (a

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

celý mechanismus oznámení) zavádět, neboť tyto případy by zahrnovalo i písm. d), jehož je písm. f) fakticky podmnožinou.

14. Z výše popsanych důvodů soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásahy žalovaného spočívající v tom, že žalobcům dne 18. 7. 2025 vrátil jejich žádosti jako nepřijatelné, byly nezákonné, a žalovanému přikázal, aby obnovil stav před vrácením těchto žádostí. Žádosti tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek vydat pobytová oprávnění.
15. Vzhledem k tomu, že soud rozhodl bez zbytečného odkladu již ve věci samé, nerozhodoval o návrhu na nařízení předběžného opatření.
16. Žalobci měli ve věci plný úspěch, proto by jim podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náleželo právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem důvodně vynaložili. Vzhledem k tomu, že byli od poplatkové povinnosti osvobozeni a u soudu neuplatnili jiné náklady, soud jim žádnou náhradu nákladů řízení nepřiznal (srov. rozsudek NSS z 25. 8. 2015, čj. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2016 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. září 2025

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.